

## Dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych

Im większa jest dostępność ekonomiczna alkoholu tym większe jest jego spożycie, a zatem prowadzenie odpowiedniej polityki cenowej jest jednym z podstawowych narzędzi służących ograniczaniu szkód powodowanych przez alkohol<sup>1</sup>. Badania ekonomiczne przeprowadzone w wielu rozwijających się regionach świata pokazały, że zwiększenie podatków i cen prowadzi do redukcji używania alkoholu i wynikających z niego problemów<sup>2</sup>.

Wg Światowej Organizacji Zdrowia WHO polityka cenowa wobec alkoholu to jedno z najbardziej efektywnych, łatwo dostępnych narzędzi mających na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu. Podnoszenie ceny alkoholu, opóźnia rozpoczęcie używania alkoholu, spowalnia spożywanie coraz większych ilości alkoholu przez młodzież i ogranicza wśród niej intensywne okazjonalne spożywanie alkoholu (więcej na temat projektu SAFER można znaleźć na stronie <https://www.who.int/initiatives/SAFER>).

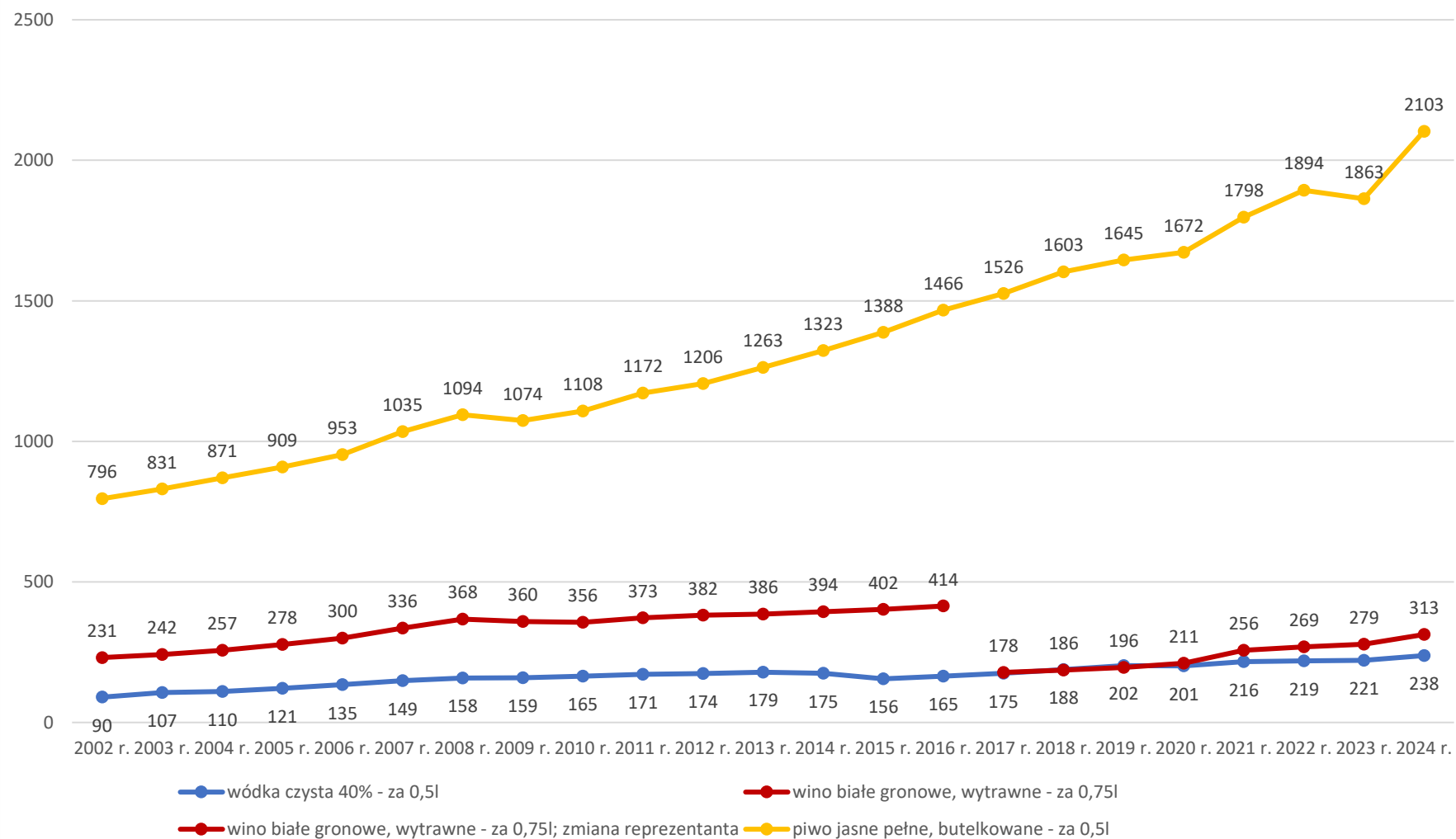
Wskaźnikiem obrazującym dostępność ekonomiczną napojów alkoholowych jest liczba butelek poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, które można kupić za średnie miesięczne wynagrodzenie. Na zmianę dostępności wpływają więc zarówno różnice cenowe jak i wzrost wynagrodzenia. W 2023 r. po raz pierwszy od 14 lat zanotowano zmniejszenie się dostępności piwa, natomiast nadal wzrasta dostępność wina oraz mocnego alkoholu. Tendencja obniżania dostępności ekonomicznej piwa nie utrzymała się – w 2024 r. zanotowano wzrost dostępności o 13 p.p. – za przeciętne miesięczne wynagrodzenie można było kupić 2103 butelki piwa. Niewiele mniejsza dynamika wzrostu dostępności dotyczy wina – o 12 p.p. (313 butelek). W przypadku mocnych napojów alkoholowych dostępność ekonomiczna wzrosła o 7 p.p. (238 butelek).

---

<sup>1</sup> Rabinovich, Lila, Philipp-Bastian Brutscher, de Han Vries, Jan Tiessen, Jack Clift, i Anais Reding. 2009. The affordability of alcoholic beverages in the European Union. Understanding the link between alcohol affordability, consumption and harms. Santa Monica: RAND Corporation.

<sup>2</sup> Babor, Thomas and others, 'Alcohol: no ordinary commodity', Alcohol: No Ordinary Commodity: Research and Public Policy, 2nd edn, Oxford, 2010

## Dostępność ekonomiczna alkoholu (liczba butelek, którą można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie)



Źródło: Opracowanie KCPU na podstawie danych GUS